

103

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

JULES VERNE

INSULA CU ELICE

★★★
★

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ

JULES VERNE

INSULA CU ELICE

(Ediţie prescurtată)

Traducere, cuvînt înainte şi note
de
ION HOBANA

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
103

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

În drum spre San Diego, unde trebuiau să dea un concert, membrii unui cvartet parizian aflat într-un turneu prin Statele Unite, suferă un accident în urma căruia sînt nevoiți să pornească mai departe pe jos. Cei patru instrumentiști — violoniștii Yvernès, Frascolin, violistul Pinchinat și violoncelistul Sébastien Zorn — ajung într-un sat. Acolo se întîlnesc cu un personaj ciudat, Calistus Munbar, care-i invită într-o localitate care se dovedește a fi nu mai puțin ciudată. Este vorba de Milliard-City, capitala Standard-Island-ului — o insulă cu elice construită de bogătașii americani ca să-și plimbe existența trîndavă pe întinderile Pacificului.

Cvartetul concertant a fost adus pe insulă de Calistus Munbar pentru a oferi nababilor un nou divertisment.

Vizitînd insula, eroii noștri află că ea este împărțită în două sectoare, conduse de miliardarii Jem Tankerdon și Nat Coverley, care își dispută întîietatea.

Pornind la drum, „Standard-Island" vizitează arhipelagurile Marchize, Pomotou, Tahiti, Cook, Samoa... Pe bordul ei se află acum și echipajul unui cuter malaez, al cărui căpitan — piratul Sarol — a înscenat un naufragiu, pentru a pregăti jefuirea insulei și masacrarea miliardezilor.

Coperta-desen: D. IONESCU

(Urmare din numărul trecut)

CAPITOLUL XVI

ULTIMATUM BRITANIC

De la 21 decembrie, soarele, în mișcarea sa aparentă, după ce s-a oprit asupra Tropicului Capricornului, și-a reînceput cursa către nord, lăsînd aceste regiuni în voia intemperiilor iernii și readucînd vara în emisfera septentrională.

Standard-Island nu mai este decît la vreo 10 grade de tropic. Coborind pînă la insulele Tonga Tabu, ea va atinge latitudinea extremă prevăzută în itinerar și-și va relua drumul spre nord, menținîndu-se astfel în cele mai prielnice condiții climaterice. E adevărat că nu va putea evita o perioadă de mari călduri, în timpul căreia soarele va arde la zenit ; dar aceste călduri vor fi temperate de briza marină și vor scădea o dată cu îndepărtarea astrului care le pricinuiește.

Între insulele Samoa și Tonga Tabu sînt 8°, adică aproximativ 1.000 de kilometri. Nu e cazul să se mărească viteza. Insula cu elice se va plimba pe această mare mereu frumoasă și nu mai puțin liniștită decît atmosfera abia tulburată de furtuni rare și repezi. E destul să ajungă la Tonga Tabu în primele zile ale lui ianuarie, rămînînd acolo o săptămînă și îndreptîndu-se apoi către insulele Fidji. De acolo, Standard-Island va urca spre Noile Hebride, unde va lăsa echipajul malaez, apoi, pornind spre nord-est, se va întoarce în golful Madeleine, sfîrșindu-și a doua sa croazieră.

Viața își urmează cursul la Milliard-City într-o liniște netulburată. E obișnuita existență a unui mare oraș din America sau din Europa — comunicații regulate cu noul continent prin vapoare sau prin cabluri telegrafice, obișnuitele vizite între familii, apropierea vădită între cele două sectoare rivale, plimbări, jocuri, concertele cvartetului, care n-au încetat să se bucure de aprecierea diletanților.

In ultima săptămînă a anului, se trimit numeroase invitații pentru dineuri, serate, recepții oficiale. Un banchet oferit de guvernator principalelor personaje de pe Milliard-City și acceptat de către notabilitățile babordeze și tribordeze dovedește o oarecare apropiere între cele două sectoare ale orașului. Tankerdonii și Coverleyi se întîlnesc în jurul aceleiași mese. În prima zi a anului vor fi schimbate felicitări între palatul de pe Bulevardul 19 și cel de pe Bulevardul 15. Walter Tan-

kerdon primește chiar o invitație la unul dintre concertele doamnei Coverley. Primirea pe care i-o face stăpîna casei este de bun augur. Dar de aici pînă la legături mai strînse e încă mult, deși Calistus Munbar, în entuziasmul său cronic, nu încetează să repete cui vrea să-l asculte: „S-a făcut, prieteni, s-a făcut!".

In acest timp, insula cu elice continuă să navigheze în liniște către arhipelagul Tonga Tabu. Se părea că nimic nu-i va tulbura călătoria, cînd, în noaptea de 30 spre 31 decembrie, se manifestă un fenomen meteorologic destul de neașteptat.

Intre ora 2 și 3 dimineața se aud detunături îndepărtate. Oamenii de veghe nu se preocupă de ele mai mult decît e cazul. Nu se poate crede că ar fi vorba de o luptă navală dacă nu cumva s-or fi întîlnit navele unor republici ale Americii de Sud, care sînt certate adesea. Dar de ce să se neliniștească cei de pe Standard-Island, insulă independentă, aflată in relații pașnice cu toate țările din cele două lumi?

De altfel, aceste detunături se prelungesc pînă la ziuă și, desigur, nu pot fi confundate cu bubuitul plin și uniform al artileriei.

Comandorul Simcoë, înștiințat de unul dintre ofițerii săi, cercetează orizontul din turnul observatorului. Nici o licărire nu se arată pe suprafața marii întinderi de apă aflate în fața ochilor lui. Totuși cerul are un aspect neobișnuit. Reflexe de flăcări îl colorează pînă la zenit. Văzduhul pare încețoșat, cu toate că vremea e frumoasă și barometrul nu indică, printr-o cădere neașteptată, vreo perturbare a curenților atmosferici.

In zori, cei care se trezesc mai de vreme încearcă o ciudată surpriză. Nu numai că detunăturile nu încetează, dar aerul este îmbibat cu o brumă roșie și neagră, un fel de praf fin, care începe să cadă în mare cantitate. S-ar zice că e o aversă de molecule funinginoase. In cîteva clipe, străzile și acoperișurile caselor sînt pline de o substanță în care se combină toate nuanțele de roșu — carmin, roz, purpuriu — amestecate cu zgură negricioasă.

Toți locuitorii au ieșit din case. Se înțelege că membrii cvartetului s-au dus și ei la observator, unde comandorul cu ofițerii și astronomii săi încearcă să stabilească natura fenomenului.

— E regretabil, remarcă Pinchinat, că această materie roșie nu e lichidă și că acest lichid nu e o ploaie de Pomard sau de Château-Lafite * !

— Bețivule! îl apostrofează Sébastien Zorn.

In definitiv, care să fie cauza fenomenului? Se pot da numeroase exemple de ploi de praf roșu alcătuit din silice, alumină, oxid de crom și de fier. La începutul secolului al XIX-lea, Calabria și Abruzii au fost inundate de astfel de averse, în care locuitorii superstițioși voiau să vadă picături de sînge cînd nu era de fapt, ca și la Blancenberghe in 1819, decît clorură de cobalt.

Este emisă ideea că aceste materii ar proveni de la vreun vulcan situat în insulele vestice. Se strîng cîțiva pumni de zgură, a cărei temperatură este superioară celei a aerului și pe care trecerea prin

* Cunoscute vinuri franțuzești.

văzduh nu a răcit-o încă. Ipoteza unei erupții violente ar explica detunăturile neregulate care se mai fac auzite. Or, aceste regiuni sînt presărate cu cratere, unele în activitate, altele stinse, dar susceptibile să se reaprindă sub influența unei acțiuni subpămîntene, fără a mai vorbi de cele pe care izbucnirile geologice le ridică adesea din adîncul oceanului și a căror putere de azvîrlire este extraordinară.

Chiar în mijlocul arhipelagului Tonga, de care se apropie Standard-Island, cu cîțiva ani mai înainte, vîrful Tufua a acoperit o suprafață de 100 de kilometri patrați cu materiile sale eruptive. Timp de mai multe ceasuri, detunăturile vulcanului s-au propagat pînă la o distanță de 100 de kilometri.

In august 1883, erupțiile vulcanului Krakatua au pustiit o parte a insulelor Java și Sumatra, vecine cu strîmtoarea Sundei, distrugînd sate întregi, făcînd numeroase victime, provocînd cutremure de pămînt, acoperind solul cu un strat gros de noroi, ridicînd apele în vîrtejuri grozave, otrăvind atmosfera cu vapori sulfuroși și punînd vasele în primejdie...

Este într-adevăr cazul să ne întrebăm dacă insula cu elice nu e amenințată de ceva asemănător...

Comandorul Simcoë e destul de neliniștit, căci navigația amenință să devină foarte dificilă. Din ordinul său, Standard-Island nu se mai deplasează decît foarte încet. O oarecare teamă cuprinde populația miliardeză. Să fie oare pe punctul de a se realiza supărătoarele previziuni ale lui Sébastien Zorn în legătură cu sfîrșitul croazierei ?...

Către prînz e întuneric deplin. Locuitorii și-au părăsit casele, care nu ar rezista dacă trupul metalic al insulei ar fi ridicat de forțele vulcanice. E de temut și năvala oceanului peste armăturile litoralului, însoțită de precipitarea trombelor de apă asupra cîmpiei !

Guvernatorul Cyrus Bikerstaff și comandorul Simcoë se instalează la bateria Pintenului, urmați de o parte a populației. In cele două porturi sînt trimiși ofițeri care au ordin să rămînă acolo în permanență. Mecanicii sînt gata să efectueze manevrele necesare dacă insula cu elice va fi nevoită să gonească în direcția opusă. Din nefericire, navigația e din ce în ce mai dificilă, pe măsură ce se întunecă.

Pe la ora 3, după-amiază, nu se mai vede nici la 10 pași. Nu-i nici măcar o urmă de lumină difuză, într-atît absoarbe masa de cenușă razele solare. E de temut mai ales ca nu cumva insula, supraîncărcată de zgură, să nu-și mai poată menține linia de plutire deasupra nivelului oceanic.

Se lasă seara, mai curînd noaptea, și insularii nu-și pot da seama de aceasta decît privind orologiile. E întuneric beznă. Sub potopul de zgură, lunile electrice au trebuit să fie coborîte pe pămînt. Iluminarea clădirilor și a străzilor, care a funcționat toată ziua, va continua atît cît se va prelungi acest fenomen.

Situația nu se schimbă o dată cu venirea nopții. Se pare totuși că detunăturile sînt mai slabe și mai rare... Furiile erupției se mai potolesc, și ploaia de cenușă, purtată spre sud de o briză destul de puternică, începe să se subțieze,

Ceva mai liniştiţi, miliardezii se hotărăsc să se întoarcă la casele lor, nădăjduind că a doua zi Standard-Island va naviga din nou în condiţii normale. Va trebui doar să se efectueze o îndelungată curăţenie generală.

Totuşi guvernatorul, adjuncţii săi şi consiliul notabililor rămîn în clădirea primăriei. Oameni de veghe pîndesc orice schimbare care s-ar petrece la orizont sau la zenit.

Pe la ora 3 dimineaţa se produce un nou incident, stîrnind o nouă spaimă în inimile miliardezilor. Standard-Island primeşte o lovitură care se răsfrînge de-a lungul compartimentelor trupului său metalic. E adevărat că zdruncinătura n-a fost destul de puternică pentru a provoca prăbuşirea clădirilor sau scoaterea din funcţiune a maşinilor. Elicele nu şi-au încetat mişcarea propulsivă. Nu e nici o îndoială însă că a avut loc o ciocnire în partea din faţă.

Ce s-a întîmplat ?... Să se fi izbit Standard-Island de o ridicătură a fundului mării ? Nu, pentru că nu s-a oprit din mers... Să fi nimerit peste o stîncă ?... Să fie un abordaj cu o navă care i-a tăiat drumul şi nu i-a zărit luminile din pricina întunericului ?...S-au produs oare avarii grave, care să necesite reparaţii importante la prima oprire ?...

Cyrus Bikerstaff şi comandorul Simcoë se deplasează, nu fără greutate, la bateria Pintenului, călcînd pe stratul gros de zgură şi cenuşă. Acolo vameşii le confirmă că şocul se datorează unei ciocniri. Un vas de mare tonaj, mergînd de la vest spre est, a fost izbit de pintenul insulei cu elice. Poate că şocul acesta, lipsit de importanţă pentru Standard-Island, a avut alte urmări pentru vasul necunoscut... Trupul lui n-a fost zărit decît în momentul abordajului... S-au auzit strigăte care au durat doar cîteva clipe... Şeful postului de vamă şi oamenii săi, alergînd la baterie, n-au mai văzut şi n-au mai auzit nimic... Să se fi scufundat vasul pe loc ?... Din nefericire, această ipoteză e foarte probabilă.

Cît despre Standard-Island, se constată că ciocnirea nu i-a produs nici o stricăciune serioasă. E atît de masivă încît, chiar plutind cu viteză redusă, e destul să atingă un vas oricît de puternic, fie el un cuirasat de prim rang, pentru ca acesta să fie ameninţat cu pierzania. Şi e tocmai ceea ce s-a întîmplat.

Cît despre naţionalitatea vasului, şeful postului crede că ar fi auzit ordine aruncate cu o voce aspră — unul dintre acele răgete specifice comenzilor marinei engleze. N-ar putea totuşi să afirme categoric acest lucru.

Cazul este foarte grav şi ar putea să aibă consecinţe nu mai puţin grave. Ce va spune Regatul Unit ?... Un vas englez înseamnă o bucată din Anglia şi se ştie că Marea Britanie nu se lasă amputată fără a reacţiona... La ce reclamaţii şi responsabilităţi trebuie să se aştepte Standard-Island ?...

Astfel începe noul an. Pînă la zece dimineaţa, comandorul Simcoë nu e în măsură să întreprindă cercetări în larg. Văzduhul este

încă plin de vapori cu toate că vîntul se întăreşte, risipind ploaia de cenuşă. În sfîrşit, soarele străpunge vălul de ceaţă.

În larg nu-s nici resturi, nici epave. Din turnul observatorului nu se zăreşte nimic, cu cele mai puternice lunete, cu toate că Standard-Island nu s-a depărtat la mai mult de două mile de locul ciocnirii.

Cercetările făcute pe o rază de 5—6 mile nu dau nici un rezultat. E limpede că vasul, atins în părţile vitale, s-a scufundat fără să lase nici o urmă.

Comandorul Simcoë dispune atunci să se reia viteza reglementară. La amiază, Standard-Island se află la 150 de mile sud-vest de insulele Samoa.

Pe la ora 5, sînt semnalate coloane groase de fum către sud-est. Să fie ultimele tresăriri ale vulcanului a cărui erupţie a tulburat atît de profund aceste locuri? Nu e de crezut, căci hărţile nu indică nici o insulă sau insuliţă prin apropiere. S-a ivit atunci un nou crater din adîncul oceanului?... Nu, şi e vădit că fumul se apropie de Standard-Island.

După un ceas, 3 nave se apropie rapid, forţînd maşinile. După încă o jumătate de oră, se vede că sînt vase de război. Este o divizie navală britanică, aceeaşi divizie care, inainte cu 5 săptămîni, a refuzat să salute Standard-Island.

La căderea nopţii, navele se află doar la 4 mile de bateria Pintenului. Îşi vor urma oare drumul în larg?... După focurile lor de poziţie, se poate vedea că nu mai înaintează.

— Aceste nave vor să intre în legătură cu noi, spune guvernatorului comandorul Simcoë.

— Să aşteptăm! replică Cyrus Bikerstaff.

A doua zi, la răsăritul soarelui, pavilionul contraamiralului fîlfîie pe catargul de la pupă al crucişătorului care navighează încet, la două mile de Babord-Harbour. O ambarcaţie este coborîtă de pe bordul crucişătorului şi se îndreaptă spre port.

După un sfert de ceas, comandorul Simcoë primeşte această depeşă: „Căpitanul Turner de pe crucişătorul «Herald», şef de stat major al amiralului sir Edward Collinson, cere să fie condus de îndată în faţa guvernatorului insulei". Înştiinţat, Cyrus Bikerstaff autorizează debarcarea şi răspunde că-l aşteaptă pe căpitanul Turner la primărie.

Un car electric, pus la dispoziţia şefului de stat major şi a însoţitorului său, un locotenent de vas, îi transportă pînă la palatul municipal. Guvernatorul îi primeşte imediat în salonul de lingă cabinetul său. Se schimbă saluturile de rigoare — foarte ţepene de o parte şi de cealaltă. Apoi, rar, punctîndu-şi cuvintele ca şi cum ar fi recitat un fragment dintr-o cunoscută operă literară, căpitanul Turner rosteşte o singură şi interminabilă frază:

„Am onoarea să aduc la cunoştinţa excelenţei sale guvernatorul Insulei Standard, aflată acum la 177°13' est de meridianul Greenwich şi la 16°54' latitudine sudică că în noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie vaporul «Glen» din portul Glasgow, cu o capacitate de

3.500 de tone, încărcat cu grîu, coloranți, orez, vinuri, încărcătură de o valoare considerabilă, a fost abordat de Standard-Island, aparținînd «Companiei Standard-Island», al cărei sediu social se află în golful Madeleine, California, Statele Unite ale Americii, cu toate că acest vapor avea focurile reglementare, foc alb în catargul de mizenă *, focuri de poziție — verde la tribord și roșu la babord —, și că, desprinzîndu-se după ciocnire, a fost întîlnit a doua zi la 35 de mile de locul catastrofei, gata să se scufunde în urma unei spărturi la babord, în partea dinapoi, și că s-a scufundat în mod efectiv, după ce a reușit să-și transfere căpitanul, ofițerii și echipajul pe bordul crucișătorului de clasa întîi «Herald» al majestății sale britanice, navigînd sub pavilionul contraamiralului sir Edward Collinson, care denunță faptul excelenței sale guvernatorul Cyrus Bikerstaff cerîndu-i să recunoască responsabilitatea «Companiei Standard-Island», sub garanția numitei Standard-Island către armatorii numitului «Glen», a cărui valoare — trupul vasului, mașinile și încărcătura — se ridică la suma de 1.200.000 de lire sterline, adică 6.000.000 de dolari, care sumă va trebui să fie depusă în mîinile numitului amiral sir Edward Collinson, fără de care se va proceda chiar prin forță împotriva numitei Standard-Island".

O frază de 254 de cuvinte, tăiată de virgule, fără nici un punct! Dar ea spune totul și nu lasă loc nici unui subterfugiu. Da sau nu, guvernatorul se hotărăște sau nu să admită reclamația făcută de sir Edward Collinson și acceptă sau nu spusele lui privind: 1 — responsabilitatea care revine companiei; 2 — valoarea estimată la 1.200.000 de lire a vaporului „Glen" din Glasgow?

Cyrus Bikerstaff răspunde cu argumentele obișnuite în materie de ciocniri:

„Timpul era foarte întunecat datorită unei erupții vulcanice care s-a produs în regiunea vestică. Dacă «Glen» avea focurile reglementare, Standard-Island le avea și ea pe ale sale. Dintr-o parte și din cealaltă, nu era cu putință să fie zărite. E vorba deci de un caz de forță majoră. Or, după regulamentele maritime, fiecare trebuie să ia avariile pe seama lui și nu există motiv de reclamație sau de responsabilitate".

Răspunsul căpitanului Turner:

„Excelența sa guvernatorul ar avea fără îndoială dreptate în cazul în care ar fi vorba despre două vase navigînd în condiții obișnuite. Dacă «Glen» îndeplinea aceste condiții, e vădit că Standard-Island nu le îndeplinea, că ea n-ar putea fi asimilată unui vas, că, deplasîndu-și enorma ei masă de-a curmezișul rutelor maritime, ea constituie o permanentă primejdie, că ea echivalează cu o insulă, o insuliță, o stîncă uriașă care s-ar deplasa fără ca poziția ei să poată fi definitiv precizată, că Anglia a protestat întotdeauna împotriva acestui obstacol imposibil de fixat prin măsurători hidrografice și că Standard-Island trebuie să fie socotită totdeauna răspunzătoare pentru accidentele care se vor datora naturii sale etc. etc."

* Catargul din față, situat între catargul mare și bompres.

Argumentele căpitanului Turner nu sînt lipsite de o anumită logică. In fond, Cyrus Bikerstaff le simte justețea. Dar el nu poate să ia singur o hotărîre. Pricina va fi înfățișată celor în drept, și el nu poate decît să ia act de reclamația amiralului sir Edward Collinson. Din fericire, n-a murit nici un om...

„Din fericire — răspunde căpitanul Turner —, dar a murit un vapor și s-au pierdut milioane din vina insulei cu elice. Consimte guvernatorul să depună în mîinile amiralului sir Edward Collinson suma care reprezintă valoarea atribuită vasului «Glen» și încărcăturii sale ?"

Cum ar putea guvernatorul să-și dea consimțămîntul ?... La urma urmei, Standard-Island oferă suficiente garanții. Ea este gata să răspundă de stricăciunile cauzate dacă tribunalele vor hotărî că e vinovată, după efectuarea unei expertize atît în ceea ce privește cauzele accidentului, cît și importanța pierderii suferite.

— Este ultimul cuvînt al excelenței voastre ? întreabă căpitanul Turner.

— Este ultimul meu cuvînt, răspunde Cyrus Bikerstaff, căci nu am calitatea de a angaja compania.

Guvernatorul și căpitanul englez schimbă alte saluturi, încă și mai țepene. Căpitanul pleacă cu carul electric care-l duce pînă la Babord-Harbour. De acolo, șalupa cu vapori îl transportă pe bordul crucișătorului „Herold".

Răspunsul lui Cyrus Bikerstaff primește deplina aprobare a consiliului notabililor și, după consiliu, a întregii populații de pe Standard-Island. Nimeni nu se gîndește să se supună insolenței și poruncitoarei somații a reprezentanților majestății-sale britanice.

O dată stabilit acest lucru, comandorul Simcoë dă ordinele necesare pentru ca insula cu elice să-și reia drumul cu toată viteza. Dar va fi posibil să scape de divizia amiralului Collinson dacă acesta se va încăpățîna să-i urmărească ? Oare n-au vasele lui o viteză mult mai mare ? Și dacă își întărește reclamația cu cîteva obuze cu melinită, va fi posibil să i se reziste ? Fără îndoială, bateriile insulei sînt capabile să răspundă Armstrongurilor cu care sînt înarmate crucișătoarele diviziei. Dar cîmpul de tragere oferit tirului englez este infinit mai vast. Ce vor deveni femeile și copiii în imposibilitatea de a găsi un adăpost ? Toate loviturile vor nimeri în plin, în timp ce bateriile Pintenului și Pupei vor pierde cel puțin 50% din proiectile trăgînd asupra unor ținte mici și mobile !...

Nu le rămîne decît să aștepte hotărîrea amiralului sir Edward Collinson. Și nu au mult de așteptat.

La ora 9 și 45, o primă lovitură de avertisment pornește din turela centrală a crucișătorului „Herold", în timp ce pavilionul Regatului Unit urcă în vîrful catargului.

Sub președinția guvernatorului și a adjuncților săi, consiliul notabililor discută în sala de ședințe a primăriei. Jem Tankerdon și Nat Coverley sînt de aceeași părere. Ca niște oameni practici, ame-

ricanii nu se gîndesc să încerce o rezistență care ar putea să ducă la pieirea insulei cu elice.

Răsună o nouă lovitură de tun. De data aceasta, obuzul trece șuierînd pe deasupra insulei cu elice și cade în mare, nu prea departe, spărgîndu-se cu un zgomot grozav și ridicînd enorme mase de apă.

La ordinul guvernatorului, comandorul Simcoë dispune coborîrea pavilionului care a fost ridicat ca răspuns la cel de pe „Herald". Căpitanul Turner revine la Babord-Harbour. Acolo el primește valori semnate de Cyrus Bikerstaff și girate de principalii notabili pentru o sumă de 1.200.000 de lire sterline.

3 ore mai tîrziu, ultimele volute de fum ale navelor diviziei se risipesc spre est, și Standard-Island își continuă drumul către arhipelagul insulelor Tonga.

CAPITOLUL XVII
TABU LA TONGA TABU

— Atunci, spune Yvernès, vom vizita principalele insule ale arhipelagului Tonga Tabu?

— Da, dragul meu! răspunde Calistus Munbar. Veți avea plăcerea să faceți cunoștință cu acest arhipelag, pe care-l puteți numi arhipelagul Hapai și chiar arhipelagul Prietenilor, cum i-a spus căpitanul Cook, în semn de recunoștință pentru frumoasa primire care i-a fost făcută acolo.

— Și după aceea? se informează Yvernès.

— După aceea vom merge în insulele Fidji, apoi în Noile Hebride și, după ce-i vom fi repatriat pe malaezi, ne vom întoarce în golful Madeleine, unde se va termina croaziera noastră.

Tonga Tabu este zărită în dimineața zilei de 9 ianuarie, de la o distanță de 3—4 mile. Este o insulă foarte joasă, a cărei existență nu se datorește unui efort geologic. Tonga Tabu n-a crescut brusc din solul submarin, ca atîtea alte insule încremenite după ce au venit să respire la suprafața apei. Ea a fost construită încet, încet de coralii care și-au clădit etajele lor madreporice. Și ce muncă! O circumferință de 100 de kilometri și o suprafață de 700—800 de kilometri patrați pe care trăiesc 20.000 de locuitori!

Comandorul Simcoë se oprește în fața portului Maofuga. Dacă un oarecare număr de miliardezi debarcă în port, sînt destui de puțini cei care se gîndesc să cutreiere insula. Ea este totuși fermecătoare și merită laudele cu care a copleșit-o Elisée Reclus. E adevărat că e foarte cald, că atmosfera e încărcată și că ploile extrem de violente sînt de natură să calmeze ardoarea excursioniștilor. Trebuie să fii cuprins de nebunia turismului pentru a te aventura în interior. Frascolin, Pinchinat, Yvernès o fac totuși — numai ei, pentru că este imposibil să-l hotărască pe violoncelist să iasă din camera lui confortabilă înainte de a se însera, cînd briza marină răcorește țărmurile Maofugăi. Supraintendentul el însuși se scuză că nu poate să-i întovărășească pe cei trei pasionați.

— M-aş topi pe drum! le spune el.

— Ei bine, te-am aduce înapoi într-o sticlă! răspunde Pinchinat.

Această perspectivă atrăgătoare nu-l convinge pe Calistus Munbar, care preferă să se păstreze în stare solidă.

A doua zi, cei trei prieteni părăsesc Maofuga în zori şi se îndreaptă către capitala insulei. Ea se arată către amiază în splendida ei înflorire — expresie care nu-i lipsită de adevăr în această epocă a anului. Palatul regelui pare să răsară dintr-un gigantic buchet de verdeaţă. Există un contrast izbitor între colibele indigene acoperite de flori şi locuinţele cu aspect foarte britanic ale misionarilor protestanţi. Influenţa lor a fost considerabilă, şi, după ce i-au masacrat cîtva timp, tongienii au sfîrşit prin a adopta credinţa lor. Observăm totuşi că insularii n-au renunţat în întregime la practicile mitologiei canace. Pentru ei, marele preot este superior regelui. În învăţămintele bizarei lor cosmogonii, geniile bune şi rele joacă un rol important...

În aceeaşi zi, cei trei turişti se întorc foarte obosiţi în portul Maofuga şi regăsesc cu mare satisfacţie apartamentul de la cazino. În faţa neîncrezătorului Sébastien Zorn, ei afirmă că excursia a fost dintre cele mai interesante. Dar îndemnurile poetice ale lui Yvernès nu-l pot hotărî pe violoncelist să-i însoţească a doua zi în satul Mua.

Drumul va fi destul de lung şi foarte obositor. Excursioniştii s-ar putea scuti de oboseală utilizînd una dintre şalupele electrice pe care Cyrus Bikerstaff le-ar pune-o cu plăcere la dispoziţie. Dar explorarea acestui ţinut ciudat constituie un motiv destul de temeinic pentru ca turiştii să pornească pe jos către golful Mua, ocolind un litoral coralian mărginit de insuliţe în care par să-şi fi dat întîlnire toţi cocotierii Oceaniei.

Ajungînd la Mua abia după-amiază, artiştii se plimbă seara prin împrejurimile satului, pînă la vechile morminte de la Tui Tonga, unde şistul şi coralul se unesc într-o artă primitivă şi încîntătoare. Ei vizitează şi antica plantaţie de meaşi, baniani sau smochini monstruoşi, cu rădăcinile împletite ca nişte şerpi, a căror circumferinţă depăşeşte cîteodată 60 de metri.

Întoarcerea la Standard-Island are loc în clipa în care ceasul primăriei sună orele 5. De data aceasta, cei 3 excursionişti n-au nevoie de amplificări metaforice pentru a-l asigura pe Sébastien Zorn că au rămas cu amintiri de neuitat.

A doua zi, Cyrus Bikerstaff primeşte vizita căpitanului Sarol — şi iată în legătură cu ce:

Un oarecare număr de malaezi — aproape 100 — fuseseră recrutaţi în Noile Hebride şi duşi la Tonga Tabu pentru lucrări de defrişare. Or, aceste lucrări terminîndu-se nu cu mult în urmă, malaezii aşteptau ocazia de a se întoarce în arhipelagul lor. Ar vrea guvernatorul să-i primească pe Standard-Island? Căpitanul Sarol a venit să ceară această permisiune. În 5 sau 6 săptămîni vor ajunge la Erromango, şi transportul indigenilor nu înseamnă o sarcină prea grea pentru bugetul municipal. N-ar fi fost generos să refuzi acestor

bravi oameni un serviciu atît de ușor de făcut. Iată de ce guvernatorul acordă autorizația, ceea ce îi atrage mulțumirile căpitanului Sarol.

Cui i-ar fi dat prin gînd că Sarol își înmulțea astfel complicii, că acești neohebridieni îi vor veni în ajutor cînd va fi timpul? E cazul să se felicite că i-a întîlnit la Tonga Tabu și că i-a introdus pe Standard-Island!...

Aceasta este ultima zi pe care o vor petrece miliardezii în arhipelag.

După-amiază, vor putea asista la una dintre sărbătorile la care indigenii participă cu o extraordinară însuflețire.

Programul acestor sărbători cuprinde mai multe numere de dansuri diferite. Cum asta îi interesează pe parizieni, se hotărăsc să debarce pe la ora 3.

Îi însoțește supraintendentul, și, de data asta, Athanase Dorémus li s-a alăturat și el. Oare nu este foarte indicată într-o ceremonie de acest fel prezența unui profesor de grație și de ținută? Sébastien Zorn s-a hotărît să-și urmeze camarazii, mai dornic, desigur, să asculte muzica tongiană decît să asiste la zbenguielile coregrafice ale populației.

Cînd ajung în piață, sărbătoarea e în toi. Lichiorul de Kava, extras din rădăcina uscată a piperului, circulă în ploști și se scurge de-a lungul gîtlejurilor a 100 de dansatori, bărbați și femei, tineri și tinere, acestea din urmă împodobite cu lungile plete pe care trebuie să le poarte astfel pînă în ziua măritișului.

Orchestra este foarte modestă, avînd ca instrumente flautul nazal, numit fanghu-fanghu, și o duzină de nafas, tobe în care se lovește cu bătăi iuți „și chiar în măsură", cum remarcă Pinchinat.

Evident, foarte manieratul Athanase Dorémus nu poate simți decît cel mai deplin dispreț pentru dansuri care nu intră în categoria cadrilurilor, a polcilor, a mazurcilor și a valsurilor școlii franțuzești. Iată de ce nu se jenează să ridice din umeri, spre deosebire de Yvernès, căruia aceste dansuri i se par pătrunse de o veritabilă originalitate.

La început, dansurile nu se compun decît din atitudini, gesturi de pantomimă, legănări ale corpului, într-un ritm lent și trist, de un efect straniu.

Acestei legănări îi urmează dansurile în picioare, în care tongienii și tongienele dau frîu liber temperamentului lor năvalnic, mimînd zboruri grațioase ori închipuind prin atitudinile lor mînia războinicului.

Cvartetul privește spectacolul cu ochi de artist întrebîndu-se unde ar ajunge indigenii dacă ar fi imboldiți de muzica plină de vioiciune a balurilor pariziene. Atunci Pinchinat — se cunoaște că ideea îi aparține! — propune camarazilor săi să trimită la cazinou după instrumente și să ofere acestor balerini și balerine cele mai turbate 6/8 și cele mai formidabile 2/4 din repertoriile lui Lecocq, Audran și Offenbach *.

---

* Compozitori francezi celebri pe vremea lui Jules Verne

După o jumătate de ceas, instrumentele sînt aduse, şi balul poate să înceapă.

Indigenii sînt foarte surprinşi, manifestîndu-şi totodată marea plăcere de a asculta violoncelul şi cele 3 viori, care revarsă o muzică ultrafranţuzească.

Un tongian, bărbat înalt şi puternic, vrăjit de sunetele pe care le scoate Sébastien Zorn din instrumentul său, se azvîrle asupra violoncelului, îl smulge şi fuge cu el strigind:

— Tabu !... Tabu !...

Violoncelul este tabu! Nu mai poate fi atins fără a se comite un sacrilegiu! Marii preoţi, regele George, demnitarii curţii sale, întreaga populaţie a insulei s-ar ridica dacă această datină sfîntă ar fi încălcată...

Sébastien Zorn nu înţelege acest lucru. El ţine la capodopera lui Gand şi Bernardel. Iată-l deci năpustindu-se pe urmele tongianului. Camarazii săi pornesc după el. Indigenii se amestecă. E o debandadă generală.

Dar tongianul se îndepărtează cu asemenea iuţeală încît nu mai poate fi ajuns. In cîteva minute, e departe... foarte departe!

Sébastien Zorn şi ceilalţi, nemairezistînd, se întorc lîngă Calistus Munbar, care a rămas fără glas. Să spunem că violoncelistul e cuprins de o furie de nedescris ar fi prea puţin. El spumegă, se sufocă! Tabu sau nu, să i se înapoieze instrumentul! Violoncelul trebuie restituit proprietarului său chiar dacă pentru asta Standard-Island va declara război arhipelagului Tonga Tabu — şi s-au văzut războaie izbucnind pentru motive mai puţin serioase.

Din fericire, autorităţile insulei au intervenit în această problemă. După un ceas, indigenul a fost găsit şi obligat să înapoieze instrumentul. Această restituire nu s-a efectuat fără piedici şi nu era departe clipa în care ultimatumul guvernatorului Cyrus Bikerstaff ar fi stîrnit poate, în legătură cu problema tabuului, pasiunile religioase ale întregului arhipelag.

De altfel, anularea tabuului a trebuit să se facă după toate regulile, potrivit ceremoniilor obişnuite în asemenea împrejurări. După datină, un număr considerabil de porci sînt gîtuiţi, fripţi înăbuşit într-o groapă umplută cu pietre înroşite în foc, gulii, taros şi fructe de masore, apoi mîncaţi, spre deplina satisfacţie a stomacurilor tongiene.

Cit despre violoncel, cu coardele puţin destinse în învălmăşeală, Sébastien Zorn îl reacordează după ce constată că n-a pierdut nimic din calităţile sale în urma descintecelor indigene.

CAPITOLUL XVIII

O COLECŢIE DE FIARE

Părăsind Tonga Tabu, Standard-Island se îndreaptă spre nord-vest către arhipelagul Fidji. Ea începe să se depărteze de tropic, urmînd soarele în drumu-i spre Ecuator. Nu e nevoie să se grăbească.

Cum numai 200 de leghe o despart de arhipelagul fidjian, comandorul Simcoë păstrează o viteză moderată, ca de plimbare.

Briza e schimbătoare, dar ce contează briza pentru puternicul aparat marin? Dacă la această limită a paralelei a 23-a izbucnesc uneori furtuni violente, „Bijuteria Pacificului" nu se nelinişteşte cituşi de puţin. Electricitatea care saturează atmosfera se scurge prin numeroasele tije metalice cu care sînt prevăzute edificiile şi locuinţele. Ploile — chiar torenţiale — pe care le revarsă norii furtunoşi sînt binevenite. Parcul şi cîmpia înverzesc sub aceste duşuri, rare de altfel. Viaţa se desfăşoară deci în condiţiile cele mai fericite, în mijlocul serbărilor, concertelor, recepţiilor. Legăturile dintre cele două sectoare au devenit un lucru obişnuit, şi se pare că nimic n-ar mai putea să ameninţe viitorul.

Cyrus Bikerstaff nu se căieşte că a satisfăcut cererea căpitanului Sarol de a-i îmbarca pe neohebridieni. Aceşti indigeni caută să devină folositori, îngrijindu-se de muncile cîmpului, aşa cum făceau pe cîmpia tongiană. Sarol şi malaezii săi nu-i părăsesc de loc în timpul zilei şi la căderea nopţii se îndreaptă cu toţii către cele două porturi în care i-a repartizat municipalitatea.

Neohebridienii, bărbaţi între 20 şi 40 de ani, sînt de talie mijlocie, cu tenul mai închis decît malaezii şi, dacă oferă mai puţine exemplare reuşite ca indigenii din Tonga şi Samoa, în schimb, par înzestraţi cu o mare rezistenţă. Ei păstrează cu grijă puţinii bani pe care i-au cîştigat la Tonga Tabu şi nu le dă prin gînd să-i cheltuiască pe băuturi alcoolice, care nu le-ar fi vîndute, de altfel, decît cu multe restricţii. Neavînd nici o obligaţie bănească, n-au fost niciodată atît de fericiţi în sălbaticul lor arhipelag.

Şi totuşi, datorită căpitanului Sarol şi unindu-se cu compatrioţii lor din Noile Hebride, aceşti indigeni vor deveni complici la opera de distrugere a insulei, a cărei oră se apropie.

Pînă atunci, miliardezii trăiesc cu gîndul că nimic n-ar putea întuneca o existenţă în care totul este prevăzut cu atîta logică şi organizat cu atîta înţelepciune. Cvartetul obţine mereu aceleaşi succese. Lumea nu oboseşte nici să-l asculte, nici să-l aplaude. Opera lui Mozart, Beethoven, Haydn, Mendelssohn va fi prezentată în întregime. In afara concertelor obişnuite de la cazinou, doamna Coverley dă serate muzicale foarte căutate. Dacă tankerdonii n-au venit încă în vizită la hotelul de pe Bulevardul 15, Walter este nelipsit de la aceste concerte. Nu e cu putinţă ca mult aşteptata lui căsătorie cu miss Dy să nu devină fapt împlinit într-o zi sau alta... În saloanele tribordeze şi babordeze se vorbeşte deschis despre aceasta... Sînt desemnaţi chiar martorii viitorilor logodnici... Nu mai lipseşte decît autorizaţia capilor de familie... Nu se va găsi oare o împrejurare care să-i oblige pe Jem Tankerdon şi Nat Coverley să se pronunţe?...

Împrejurarea aşteptată cu atîta nerăbdare n-a întîrziat să se ivească. Dar cu preţul căror primejdii şi cît a fost de ameninţată securitatea insulei!

In după-amiaza zilei de 16 ianuarie, cînd insula cu elice se afla

aproximativ în centrul întinderii de apă care desparte Tonga de Fidji, o navă se iveşte în sud-est. Trebuie să fie un vas cu aburi de 700—800 de tone. Nici un pavilion nu flutură pe catarg...

Care să fie naționalitatea vasului? Oamenii de veghe de la observator nu pot s-o recunoască numai după construcție. Dar cum n-a onorat măcar cu un salut această nesuferită Standard-Island, n-ar fi cu neputință ca vasul să fie englez. De altfel, el nu caută să intre în vreunul dintre porturi, ci pare că vrea să-şi continue drumul în larg şi fără îndoială că se va depărta în curînd.

Noaptea fără lună e foarte întunecată. Cerul e acoperit de nori asemănători acelor stofe pluşate care absorb întreaga lumină. Nici un pic de vînt. Apele şi văzduhul sînt nemişcate. O tăcere adîncă domneşte în mijlocul acestor grele întunecimi.

Către ora 11, se produce o schimbare. Timpul devine furtunos. Văzduhul e brăzdat de fulgere pînă după miezul nopții, şi bubuiturile tunetelor nu mai contenesc, fără să cadă nici o picătură de ploaie.

Poate că aceste bubuituri, datorite cine ştie cărei furtuni îndepărtate, i-au împiedicat pe vameşii de la bateria Pupei să audă şuierăturile neobişnuite şi urletele stranii care au tulburat această parte a litoralului. Nu sînt nici şuierăturile fulgerelor, nici urletele tunetului. Acest fenomen, oricare i-ar fi fost cauza, nu s-a produs decît între orele 2 şi 3 dimineața.

A doua zi, o ştire îngrijorătoare se răspîndeşte în cartierele mărginaşe ale oraşului. Păzitorii turmelor care pasc pe cîmpie, cuprinşi deodată de panică, fug încotro văd cu ochii — unii către porturi, alții către grilajul oraşului Milliard-City.

Fapt şi mai grav încă, 50 de oi au fost mîncate pe jumătate în timpul nopții, iar resturile lor însîngerate zac în împrejurimile bateriei de la Pupă. Cîteva duzini de vaci, căprioare şi cerbi aflați in țarcurile de pe păşune şi în parc, precum şi vreo 20 de cai au avut aceeaşi soartă...

Fără îndoială că aceste animale au fost atacate de fiare sălbatice... Ce fel de fiare?... Lei, tigri, pantere, hiene?... E cu putință?... S-a mai ivit vreodată pe Standard-Island măcar una dintre aceste redutabile carnasiere?... Ar fi fost posibil să fi venit pe apă?... În sfîrşit, se află oare „Bijuteria Pacificului“ în vecinătatea Indiei, a Africii, a Malaeziei, a căror faună posedă şi astfel de animale sălbatice?...

Nu! Standard-Island nu se află nici aproape de locul unde se varsă Amazonul sau Nilul, şi totuşi, pe la ora 7 dimineața, două femei au fost urmărite de un enorm aligator care, întorcîndu-se pe țărmul lui Serpentine-River, a dispărut sub apă. În acelaşi timp, neastîmpărul ierburilor de-a lungul țărmurilor arată că alți saurieni se agită pe acolo.

Puteți să vă dați seama de efectul pe care l-au produs aceste noutăți de necrezut! După un ceas, oamenii de pază au constatat că tigri, lei şi pantere străbat cîmpia în salturi. Mai multe oi care fugeau către bateria Pintenului sînt gîtuite de doi tigri uriaşi. Animalele domestice aleargă de pretutindeni, înspăimîntate de urletele fiarelor. Acelaşi lu-

cru se întîmplă cu oamenii care s-au dus pe cîmpuri dis-de-dimineață după treburi. Primul tramvai către Babord-Harbour nu are decît timpul să se pună la adăpost în depou, urmărit de 3 lei, cărora nu le-au lipsit decît 100 de pași ca să-l ajungă.

Nu mai e nici o îndoială: Standard-Island a fost invadată în timpul nopții de o mulțime de animale sălbatice, și Milliard-City va fi invadat, la rîndul său, dacă nu se iau de îndată măsurile necesare.

Municipalitatea a ordonat să se închidă porțile orașului și intrările celor două porturi și ale posturilor de vamă de pe litoral. Totodată mersul tramvaielor este suspendat și este oprită frecventarea parcului și a cîmpiei atita vreme cît nu vor fi înlăturate primejdiile acestei cotropiri inexplicabile.

Ce eveniment! Cîte fapte diverse și reportaje pentru „Starboard Chronicle", „New Herald" și celelalte jurnale de pe Standard-Island.

În realitate, teroarea a ajuns la culme. Palatele și casele s-au baricadat. Magazinele din cartierul comercial și-au tras obloanele. Nici o ușă n-a rămas deschisă. La ferestrele de la etaj apar chipuri înspăimîntate. Pe străzi nu se mai află decît polițiștii de sub ordinele colonelului Stewart.

Cyrus Bikerstaff, adjuncții săi, Barthélemy Ruge și Hubley Harcourt, stau tot timpul în sala administrației. Municipalitatea primește știri telefonice foarte îngrijorătoare din partea celor două porturi, a bateriilor și a posturilor de pe litoral. Pretutindeni sînt fiare sălbatice. Cel puțin cîteva sute — spun telegramele —, în care frica a adăugat poate un zero... E sigur însă că un oarecare număr de lei, tigri, pantere și caimani cutreieră cîmpia.

Ce s-a întîmplat oare?... Să se fi refugiat pe Standard-Island o întreagă menajerie ale cărei cuști s-au sfărîmat?... Dar de unde să fi venit această menajerie?... Ce navă o transporta? Să fie vasul cu aburi zărit în ajun?... Dacă da, ce-a devenit el? A acostat în timpul nopții? Și fiarele, după ce-au scăpat înotînd, să fi pus piciorul pe litoral acolo unde rîul se varsă în ocean?... În sfîrșit, vasul s-a scufundat?... Și totuși, atît de departe cît poate să ajungă privirea oamenilor de pază, atît de departe cît poate vedea prin lunetă comandorul Simcoë, nici o rămășiță nu plutește la suprafața oceanului, iar insula nu s-a deplasat aproape de loc din ajun!... Pe deasupra, dacă nava s-a scufundat, cum se face că echipajul său n-a căutat să se refugieze pe Standard-Island, așa cum au făcut-o aceste carnasiere?...

— Mister!... Mister!... repetă Yvernès.

Artiștii se află la cazinou, unde Athanase Dorémus ia împreună cu ei micul dejun. Dacă nu se va putea altfel, profesorul de grație și ținută va rămîne și la masa de prînz, și la cină.

— Pe cinstea mea, spune Pinchinat, ronțăind jurnalul său de șocolată muiat în ceașca aburindă, pe cinstea mea, renunț să-mi mai bat capul. Orice ar fi, să mîncăm, domnule Dorémus, așteptînd să fim mîncați.

— Cine știe? replică Sébastien Zorn. Să fim mîncați de lei, de tigri sau de canibali...

— Aş prefera canibalii! răspunde Pinchinat. Fiecare cu gustul său, nu-i aşa?

Acest neobosit glumeţ rîde, dar profesorul de graţie şi prestanţă nici nu zîmbeşte, iar Milliard-City, cuprins de groază, n-are de loc poftă să se înveselească.

Consiliul notabililor, convocat la sediul primăriei, ţine şedinţă de la opt dimineaţa.

— Domnilor, spune Cyrus Bikerstaff, cunoaşteţi motivul panicii justificate care a cuprins populaţia insulei. În timpul nopţii, Standard-Island a fost invadată de carnasiere şi saurieni. Trebuie să distrugem cît mai grabnic aceste fiare — şi să nu vă îndoiţi de izbîndă. Dar cei pe care îi administrăm vor trebui să se supună măsurilor luate. Circulaţia este încă liberă în oraş, ale cărui porţi sînt închise, dar e oprită în parc şi pe cîmpie. Deci, pînă la noi dispoziţii, sînt interzise comunicaţiile între Milliard-City, porturi şi baterii.

Aprobînd aceste măsuri, consiliul trece la discutarea mijloacelor care vor duce la distrugerea fiarelor apărute pe Standard-Island.

— Poliţiştii şi marinarii, reia guvernatorul, vor organiza hăituieli în diverse puncte ale insulei. Îi rugăm pe aceia dintre noi care au fost vînători să li se alăture, să-i călăuzească, să caute să prevină — pe cît e posibil — orice accident fatal...

— Odinioară, spune Jem Tankerdon, am vînat în India şi în America. Nu mă aflu deci la primul glonţ. Sînt gata — şi fiul meu cel mare mă va întovărăşi...

— Mulţumim onorabilului domn Tankerdon şi, în ceea ce mă priveşte, îl voi imita, spune Cyrus Bikerstaff. Împreună cu poliţiştii colonelului Stewart va opera o trupă de marinari sub ordinele comandorului Simcoë. Rîndurile lor vă sînt deschise, domnilor!

Nat Coverley face o propunere asemănătoare celei a lui Jem Tankerdon, şi, pînă la urmă, toţi notabilii cărora vîrsta le îngăduie acest lucru se grăbesc să-şi ofere serviciile. Armele cu tir rapid şi cu bătaie mare nu lipsesc la Milliard-City. E neîndoielnic deci că, graţie devotamentului şi curajului fiecăruia, Standard-Island se va descotorosi de fiarele sălbatice. Dar, aşa cum repetă Cyrus Bikerstaff, lucrul cel mai important este de a nu avea de regretat moartea nimănui.

— Cît despre aceste fiare, al căror număr nu-l putem preciza, adaugă el, trebuie să fie distruse într-un răstimp scurt. Dacă le-am lăsa să se aclimatizeze şi să se înmulţească, securitatea insulei noastre ar fi compromisă.

Veţi fi de acord că nu se putea spune un lucru mai întemeiat şi mai plin de bun simţ. Consiliul notabililor era gata să se împrăştie, pentru a lua parte la hăituielile organizate cu ajutorul celor mai dibaci vînători de pe Standard-Island, cînd Hubley Harcourt cere cuvîntul pentru a face o remarcă.

Iată ce spune consiliului onorabilul adjunct:

— Domnilor notabili, nu vreau să întîrzii operaţiile hotărîte. Îngăduiţi-mi, totuşi, să vă împărtăşesc ideea care mi-a venit. Poate că ea oferă o explicaţie foarte plauzibilă a prezenţei acestor fiare pe

Standard-Island... Domnilor notabili, ieri după-amiază a fost semnalat un vas în apropierea insulei noastre. Acest vas şi-a ascuns naţionalitatea, ţinînd — fără îndoială — ca ea să rămînă necunoscută! Or, mi se pare un lucru cert că el transporta această încărcătură de carnasiere...

— Este evidenţa însăşi! răspunde Nat Coverley.

— Ei bine, domnilor notabili, dacă unii dintre dumneavoastră consideră că invadarea insulei se datorește unui accident maritim... eu... nu cred acest lucru!

— Atunci, strigă Jem Tankerdon, văzînd o rază de lumină în cuvintele lui Hubley Harcourt, să fie un act voit... plănuit... premeditat?...

— Oh! exclamă consiliul.

— Sînt convins! afirmă adjunctul cu o voce fermă. Şi această maşinaţie nu poate fi decît opera eternului nostru duşman, a acestui John Bull, care foloseşte orice mijloc împotriva insulei noastre...

— Oh! exclamă iar consiliul.

— Neavînd dreptul de a cere distrugerea insulei, el a vrut s-o facă de nelocuit. Iată cum se explică această colecţie de lei, jaguari, tigri, pantere, aligatori, depusă în timpul nopţii pe Standard-Island de către vasul cu aburi!

— Oh! exclamă consiliul pentru a treia oară.

Dar din îndoielnic, cum era la început, acest „oh!" a devenit afirmativ. Da! Trebuie să fie o răzbunare a acestor englezi înverşunaţi, care nu se dau în lături de la nimic atunci cînd e vorba să-şi menţină suveranitatea maritimă! Da! Bastimentul a fost închiriat pentru această operă criminală; apoi, după săvîrșirea atentatului, a dispărut! Da! Guvernul Regatului Unit n-a ezitat să sacrifice cîteva mii de lire cu scopul de a face imposibilă şederea pe Standard-Island!

Hubley Harcourt adaugă:

— Dacă am ajuns să formulez această observaţie, dacă bănuielile mele s-au transformat în certitudini, aceasta se datoreşte faptului că mi-am amintit o întîmplare asemănătoare, o mîrşăvie săvîrşită în împrejurări aproape identice şi de care englezii n-au putut să se spele pe mîini niciodată...

— Şi totuşi apa nu le lipseşte! observă unul dintre notabili.

— Apa sărată nu spală! răspunde altul.

— După cum marea n-ar fi putut să şteargă pata de sînge de pe mîna ladyei Macbeth! strigă al treilea.

Şi notaţi că aceşti demni consilieri ripostează astfel înainte chiar de a cunoaşte faptul la care face aluzie Hubley Harcourt.

— Domnilor notabili, reia el, cînd Anglia a fost nevoită să cedeze Franţei Antilele franceze, ea a vrut să lase acolo o urmă a trecerii sale — şi ce urmă! Pînă atunci, nu existase niciodată măcar un singur şarpe nici în Guadelupa, nici în Martinica; după plecarea coloniei anglo-saxone, această din urmă insulă fu bîntuită de reptile. Era răzbunarea lui John Bull! Înainte de a se retrage, el aruncase sute de şerpi pe domeniul care-i scăpa din gheare, şi, din acea epocă, ani-

malele veninoase s-au înmulţit la nesfîrşit, spre marea pagubă a coloniştilor francezi!

Desigur că această acuzaţie împotriva Angliei, niciodată dezminţită, face destul de plauzibilă explicaţia lui Hubley Harcourt. Ne este permis însă să credem că John Bull ar fi vrut să facă de nelocuit insula cu elice?... Să fi încercat el, într-adevăr, acelaşi lucru în Antilele franceze?... Nici unul, nici altul din aceste fapte n-a putut fi dovedit niciodată. Totuşi în ceea ce priveşte Standard-Island populaţia miliardeză n-avea de ce să se îndoiască.

— Ei bine! strigă Jem Tankerdon, dacă francezii n-au reuşit să curețe Martinica de viperele lăsate de englezi în locul lor...

Această comparaţie a năbădăiosului personaj este primită cu un tunet de urale.

— ...Miliardezii vor şti să curețe Standard-Island de fiarele aruncate asupra ei de către Marea Britanie!

Un nou tunet de aplauze, care nu încetează decît pentru a reîncepe şi mai puternic după ce Jem Tankerdon a adăugat:

— La post, domnilor, şi să nu uităm că, urmărind aceşti lei, jaguari, tigri, caimani, îi vînăm de fapt pe englezi!

Consiliul se împrăştie.

După un ceas, cînd principalele jurnale publică darea de seamă stenografiată a acestei şedinţe, cînd se ştie ce mîini duşmane au deschis cuştile menajeriei plutitoare, cînd se ştie cui i se datorește invazia acestor legiuni de fiare sălbatice, un strigăt de indignare ţîşneşte din toate piepturile, şi Anglia este blestemată împreună cu copiii şi nepoţii ei, cu nădejdea că numele-i detestat se va şterge, în sfîrşit, din memoria lumii!

CAPITOLUL XIX
HĂITUIELI

E vorba de distrugerea tuturor animalelor care au invadat Standard-Island. Dacă un singur cuplu de saurieni sau carnasiere ar scăpa, securitatea insulei ar fi compromisă. Acest cuplu s-ar înmulţi, şi atunci locuitorii ar putea tot atît de bine să meargă să trăiască în pădurile Indiei sau Africii. Să fabrici un aparat din plăci de oţel, să-l lansezi pe spaţiile largi ale Pacificului, fără a stabili vreodată contactul cu ţărmurile sau arhipelagurile suspecte, să-ţi impui toate măsurile necesare pentru a-l feri de epidemii şi invazii, şi, deodată, într-o noapte... Într-adevăr, „Standard-Island Company“ nu va trebui să ezite să cheme Regatul Unit în faţa unui tribunal internaţional şi să-i ceară formidabile despăgubiri! Oare n-a fost violat dreptul oamenilor în această împrejurare? Ba da! Şi dacă se va face vreodată dovada...

Dar, aşa cum a hotărît consiliul notabililor, trebuie să se dea prioritate celui mai grabnic lucru.

De la bun început, contrar cerinţei unor familii stăpînite de groază, nu poate fi vorba ca populaţia să se refugieze pe vasele aflate

în cele două porturi și să fugă de pe Standard-Island. De altfel, vasele nici nu sînt destul de încăpătoare.

Nu! Aceste animale de proveniență englezească vor fi vînate, nimicite, și „Bijuteria Pacificului" nu va întîrzia să-și regăsească liniștea de mai inainte.

Miliardezii pornesc la treabă fără să piardă nici o clipă. Unii n-au ezitat să propună mijloace extreme — între altele inundarea insulei cu elice, incendierea parcului, a cîmpiilor și ogoarelor, astfel încît toată această vermină să fie înecată sau arsă. Dar, în ambele cazuri, mijlocul ar fi ineficace în ceea ce privește amfibiile, și e mai bine să se purceadă la o vînătoare organizată cu înțelepciune.

Tocmai asta se și face.

Trebuie să menționăm că Sarol, malaezii și neohebridienii și-au oferit serviciile, care sînt primite fără zăbavă de guvernator. Acești bravi oameni au vrut să-și arate recunoștința pentru ceea ce s-a făcut pentru ei... De fapt, căpitanul Sarol se teme mai ales ca nu cumva acest incident să întrerupă croaziera, ca miliardezii și familiile lor să nu părăsească Standard-Island sau să nu oblige administrația să pornească direct spre golful Madeleine, ceea ce ar spulbera proiectele sale.

Cvartetul se arată la înălțimea împrejurărilor și demn de naționalitatea sa. Nu se va putea spune că francezii nu și-au pus viața în primejdie cînd au fost primejdii de înfruntat! Ei se pun sub ordinele lui Calistus Munbar, care, după cîte spune, a văzut și lucruri mai rele și ridică din umeri în semn de dispreț față de acești lei, tigri, pantere și alte animale inofensive. Poate că acest strănepot al lui Barnum * a fost îmblînzitor sau cel puțin director de menajerii ambulante !?...

Hăituielile încep în aceeași dimineață, și rezultatele sînt fericite de la început.

În această primă zi, doi crocodili au făcut imprudența de a se aventura în afara rîului Serpentinei, și, după cum se știe, saurienii, foarte de temut în elementul lichid, sînt mai puțin periculoși pe uscat, neputîndu-se întoarce cu ușurință. Căpitanul Sarol și malaezii săi îi atacă cu curaj și curăță parcul, nu fără ca unul dintre oameni să fi fost rănit.

Între timp, au fost semnalați încă vreo 10 crocodili, care constituie, fără îndoială, grosul. Sînt animale de mari proporții, măsurînd între 4 și 5 metri, și în consecință foarte primejdioase. Deoarece s-au refugiat în adîncul rîului, marinarii îi așteaptă ca să le trimită cîteva gloanțe explozive dintre cele care sfărîmă cele mai solide carapace.

Pe de altă parte, grupele de vînători se răspîndesc pe cîmpie. Un leu este ucis de Jem Tankerdon, care a avut dreptate să spună că nu mai e la primul glonț și și-a regăsit sîngele rece, dibăcia de fost vînător în Far West. Fiara e superbă — dintre cele care pot costa între 5.000 și 6.000 de franci. Un glonte de oțel i-a străpuns inima

* Ph. T. Barnum — antreprenor american de circ, pe care Larousse-ul îl numește „celebru șarlatan".

în clipa în care sărea asupra cvartetului, și Pinchinat afirmă că „i-a făcut vînt cu coada în trecere“!

După-amiază, în timpul unui atac, un polițist este mușcat de umăr, dar guvernatorul pune la pămînt o leoaică de toată frumusețea. Formidabilele animale nu se vor mai putea înmulți — dacă John Bull a contat pe acest lucru.

Inainte de sfîrșitul zilei, un cuplu de tigri cade sub gloanțele comandorului Simcoë. Un marinar din detașamentul său, grav rănit de ghearele unei fiare, a trebuit să fie transportat la Tribord-Harbour. După informațiile culese, aceste grozave feline par să fie cele mai numeroase dintre carnasierele debarcate pe insula cu elice.

La căderea nopții, după ce au fost urmărite cu hotărîre, fiarele se retrag sub masivele de arbori de lîngă bateria Pintenului. Vînătorii își propun să le scoată de acolo dis-de-dimineață.

Din amurg pînă în zori, urlete înfiorătoare n-au încetat să înspăimînte femeile și copiii din Milliard-City, care nu se liniștesc prea repede — dacă se vor liniști vreodată. Intr-adevăr, cum să te asiguri că Standard-Island a isprăvit cu această avangardă a armatei britanice? Iată de ce reproșurile la adresa perfidului Albion curg într-un șirag nesfîrșit în toate păturile miliardeze.

In zori, vînătoarea reîncepe. La ordinul guvernatorului și potrivit avizului comandorului Simcoë, colonelul Stewart se pregătește să folosească artileria împotriva grosului acestor carnasiere, astfel încît să le mături din ascunzișuri. Două tunuri de la Tribord-Harbour, dintre cele care funcționează ca Hotchkiss-urile *, aruncînd pachete de mitralii **, sînt aduse lîngă bateria Pintenului.

Aici, linia tramvaiului traversează masivele de micoculieri *** în drum spre observator. O bună parte dintre fiare și-au petrecut noaptea la adăpostul acestor arbori. Intre ramurile joase apar cîteva capete de lei și tigri, cu pupilele scînteietoare. Marinarii, polițiștii, vînătorii conduși de Jem și Walter Tankerdon, Nat Coverley și Hubley Harcourt iau poziție în stînga masivelor, așteptînd ieșirea animalelor, pe care mitraliile nu le vor omorî pe loc.

La semnalul comandorului Simcoë, cele două tunuri trag deodată. Urlete formidabile le răspund. Fără îndoială că mai multe carnasiere au fost atinse. Altele — vreo 20 — se năpustesc și, trecînd prin apropierea cvartetului, sînt salutate cu o salvă care lovește mortal două dintre ele. In aceeași clipă, un tigru enorm se azvîrle asupra grupului, și Frascolin, izbit în teribila săritură, se rostogolește la 10 pași.

Colegii se grăbesc să-i dea ajutor și-l ridică leșinat. Frascolin își revine destul de repede. N-a primit decît o lovitură, dar ce lovitură!

Intre timp, se încearcă vînarea caimanilor sub apele rîului Serpentinei. Dar cum să fii sigur că ai scăpat de aceste lacome animale? Adjunctul Hubley Harcourt propune să se ridice vanele **** rîului, și astfel saurienii pot fi atacați în condiții mai bune, nu fără succes.

---

* Tun cu tragere rapidă.
** Obuze încărcate cu gloanțe.
*** Arbori din țările calde.
**** Zăgazuri mobile.

Singura victimă este un cîine minunat aparţinînd lui Nat Coverley. Un aligator îl taie în două cu o singură închizătură de fălci. Dar o duzină de saurieni au căzut sub gloanţele poliţiştilor, şi e posibil ca Standard-Island să fie definitiv eliberată de aceste primejdioase amfibii.

De altfel, a fost o zi bună. 6 lei, 8 tigri, 5 jaguari, 9 pantere, masculi şi femele, se numără printre fiarele doborîte.

Seara, cvartetul — în rîndul căruia se numără şi Frascolin, refăcut în urma zguduiturii — se aşază la o masă în restaurantul cazinoului.

— Îmi place să cred că sîntem la capătul suferinţelor, spune Yvernès.

— Dacă nu cumva vaporul, ca o a doua arcă a lui Noe, nu cuprindea toate animalele creaţiunii, răspunde Pinchinat.

Noaptea a fost destul de liniştită. Abia dacă s-au auzit urlete îndepărtate spre Babord-Harbour. E de crezut că a doua zi, printr-o pieptănare generală a cîmpiei, distrugerea fiarelor va fi desăvîrşită.

Echipele de vînători se alcătuiesc din nou dis-de-dimineaţă. E de la sine înţeles că de 24 de ore Standard-Island a rămas pe loc, personalul maşinilor participînd la opera comună.

Echipele, cuprinzînd fiecare 20 de oameni, înarmaţi cu puşti cu tragere rapidă, au ordin să străbată întreaga insulă. Colonelul Stewart n-a mai socotit necesar să întrebuinţeze tunurile împotriva fiarelor acum, cînd s-au împrăştiat. 13 animale, încolţite în împrejurimile bateriei de la Pupă, cad sub gloanţe. Dar şi 2 vameşi de la portul vecin, răsturnaţi de un tigru şi o panteră, au fost grav răniţi.

Această ultimă vînătoare ridică la 53 numărul animalelor distruse de la prima hăituială din ajun.

E ora 4 dimineaţa. Cyrus Bikerstaff şi comandorul Simcoë, Jem Tankerdon şi fiul său, Nat Coverley şi cei doi adjuncţi, cîţiva notabili, escortaţi de un detaşament de poliţie, se îndreaptă spre primărie, unde consiliul aşteaptă rapoartele expediate de cele două porturi, de bateriile Pintenului şi Pupei.

Cînd nu se mai află decît la 100 de paşi de edificiul comunal, izbucnesc strigăte puternice. Bărbaţi, femei şi copii, cuprinşi deodată de panică, fug pe Bulevardul 1.

Imediat, guvernatorul, comandorul Simcoë, însoţitorii lor aleargă spre scuar, al cărui grilaj ar fi trebuit să fie închis... Dar, printr-o inexplicabilă neglijenţă, acest grilaj era deschis, şi una dintre fiare — poate cea din urmă — a pătruns în oraş.

Nat Coverley şi Walter Tankerdon se avîntă cei dintîi în scuar.

Deodată, în timp ce se afla la 3 paşi de Nat Coverley, Walter este atacat de un tigru enorm.

Neavînd timp să introducă un cartuş în puşcă, Nat Coverley trage cuţitul de vînătoare de la centură şi se aruncă în ajutorul lui Walter, în clipa în care ghearele fiarei se abat asupra umărului acestuia.

Walter este salvat, dar tigrul se întoarce împotriva lui Nat Co-

verley. Acesta îl lovește, dar nu poate să-l atingă în inimă și cade pe spate.

Tigrul se retrage, răgind, cu gura deschisă și limba însîngerată...

Se aude o detunătură...

Jem Tankerdon a deschis focul.

Răsună a doua...

Glonțul explodează in corpul tigrului.

Walter este ridicat cu umărul pe jumătate sfîșiat.

Cît despre Nat Coverley, dacă n-a fost rănit, în orice caz nu și-a văzut niciodată moartea atît de aproape. Ridicîndu-se, el înaintează spre Jem Tankerdon și-i spune cu o voce gravă:

— Mi-ați salvat viața... mulțumesc!

— Ați salvat viața fiului meu... Mulțumesc! răspunde Jem Tankerdon. Și își dau mîna ca semn al unei recunoștințe care ar putea să se transforme în prietenie sinceră.

Walter este transportat de îndată la palatul din Bulevardul 19, unde s-a refugiat familia sa, în timp ce Nat Coverley se întoarce acasă la brațul lui Cyrus Bikerstaff.

In ceea ce privește tigrul, supraintendentul va ști cum să folosească minunata lui blană. Superbul animal este destinat unei împăieri de prima clasă și va figura în Muzeul de istorie naturală din Milliard-City cu această inscripție:

„Oferit de Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei insulei cu elice, infinit recunoscătoare".

Dacă atentatul trebuie pus pe seama Angliei, nu s-ar fi putut găsi o răzbunare mai spirituală. Cel puțin aceasta este părerea lui Pinchinat, bun cunoscător în materie.

Nu trebuie să ne mirăm că de a doua zi doamna Tankerdon o vizitează pe doamna Coverley mulțumindu-i pentru serviciul adus lui Walter și că doamna Coverley îi întoarce vizita, mulțumindu-i pentru serviciul adus soțului său. Să spunem chiar că miss Dy a întovărășit-o pe mama sa și au cerut doamnei Tankerdon, în chip firesc, noutăți despre scumpul ei rănit...

In sfîrșit, totul e în regulă, și, scăpată de primejdioșii săi oaspeți, Standard-Island poate să-și reia în deplină siguranță drumul către arhipelagul Fidji.

CAPITOLUL XX
FIDJI ȘI FIDJIENII

— Cît zici? întreabă Pinchinat.

— 255, prieteni, răspunde Frascolin. Da... arhipelagul Fidji cuprinde 255 de insule și insulițe.

— Și ce ne interesează pe noi din moment ce „Bijuteria Pacificului" nu va face 255 de popasuri?

— N-o să știi niciodată geografie! proclamă Frascolin.

— Și tu... tu știi prea multă! replică Pinchinat.

Frascolin este întîmpinat totdeauna astfel cînd vrea să-i instruiască pe recalcitranții săi colegi. Totuși Sébastien Zorn, care-l ascultă

cu mai multă bunăvoință, se lasă dus în fața hărții cazinoului, pe care poziția insulei cu elice este trecută în fiecare zi. E ușor să urmărești itinerarul de la plecarea din golful Madeleine. Acest itinerar formează un fel de mare S, a cărui buclă inferioară se desfășoară pînă la grupul insulelor Fidji.

Frascolin arată violoncelistului îngrămădirea de insule descoperite de Tasman * în 1643 — un arhipelag cuprins între a 16-a și 20-a paralelă sudică și între al 174-lea meridian vestic și al 179-lea meridian estic.

— Ne aventurăm deci cu mașina noastră mătăhăloasă printre sutele de pietricele semănate în drumul său? întreabă Sébastien Zorn.

— Da, bătrînul meu tovarăș de coarde, răspunde Frascolin, și dacă privești cu puțină atenție...

— Și totodată închizînd gura... adaugă Pinchinat.

— De ce? se miră violoncelistul.

— Ca să nu intre muștele în ea.

— La ce muscă faci aluzie?

— La aceea care te înțeapă de cîte ori vorbești de rău Standard-Island!

Sébastien Zorn ridică din umeri disprețuitor și se întoarce spre Frascolin:

— Cum spuneai?...

— Spuneam că pentru a ajunge la cele două insule mari — Viti Levu și Vanua Levu — există 3 strîmtori care traversează grupul oriental: Nanuku, Lakemba, Oneata...

— Fără a o pune la socoteală pe cea unde te sfărîmi în 1.000 de bucăți! strigă Sébastien Zorn. Pînă la urmă o să ni se întîmple și asta!... E îngăduit oare să navighezi în astfel de ape cu un întreg oraș și cu o întreagă populație în acest oraș?... Nu! Acest lucru e contrar legilor naturii!

— Musca! ripostează Pinchinat. Iat-o, musca lui Zorn... Iat-o!

Într-adevăr, mereu aceste pronosticuri supărătoare, la care încăpățînatul de violoncelist nu vrea să renunțe!

E adevărat că în această regiune a Pacificului primul grup al insulelor Fidji e ca o barieră în calea navelor venind din est. Dar putem să fim liniștiți: trecătorile sînt destul de largi pentru ca Ethel Simcoë să se poată hazarda cu aparatul său plutitor... Venind din sud-est, el intră în trecătoarea Vulanga, lăsînd la babord insula cu același nume — un fel de plăcintă servită pe platoul său de coral. A doua zi, Standard-Island pătrunde în marea interioară, apărată de solide lanțuri submarine împotriva hulei din larg.

E de la sine înțeles că teama de animalele feroce, apărute sub acoperirea drapelului britanic, nu s-a stins încă. Miliardezii se țin în gardă. O bucată de vreme, cîțiva fricoși preferă să nu părăsească orașul și să nu se aventureze în parc și pe cîmpie. Dar, cum cercetările

* A. J. Tasman (1603—1659) — navigator olandez, descoperitorul Tasmaniei, Noii Zeelande și al arhipelagului Fidji.

n-au dat nici un rezultat îngrijorător, spiritele se liniştesc. Standard-Island se află din nou în deplină siguranţă.

Rezultatul cel mai pozitiv este împăcarea dintre cele două sectoare ale oraşului. De la afacerea Walter — Coverley şi Coverley — Tankerdon, familiile tribordeze şi babordeze se vizitează, se invită, se primesc. Recepţii peste recepţii, serbări peste serbări. În fiecare seară, bal şi concert la principalii notabili — mai ales la palatele din Bulevardul 19 şi Bulevardul 15. Cvartetul concertant abia mai face faţă. De altfel, entuziasmul pe care-l provoacă nu descreşte, ci dimpotrivă.

În sfîrşit, într-o dimineaţă, în timp ce Standard-Island răscoleşte cu puternicele sale elice suprafaţa liniştită a mării Koro, se răspîndeşte marea veste: domnul Jem Tankerdon s-a dus la palatul domnului Nat Coverley şi a cerut mîna domnişoarei Dy Coverley, fiica sa, pentru fiul său Walter Tankerdon. Şi domnul Nat Coverley a acordat mîna domnişoarei Dy Coverley, fiica sa, lui Walter Tankerdon, fiul domnului Jem Tankerdon. Problema zestrei n-a creat nici o dificultate. Ea va fi de 200.000.000 pentru fiecare dintre tinerii căsătoriţi.

— Vor avea din ce să trăiască... chiar în Europa! remarcă pe bună dreptate Pinchinat.

Cele două familii primesc felicitări de pretutindeni. Guvernatorul Cyrus Bikerstaff nu-şi ascunde de loc marea satisfacţie. Graţie acestei căsătorii dispar cauzele rivalităţii atît de compromiţătoare pentru viitorul insulei cu elice. În cutiile de scrisori plouă cu cărţi de vizită imprimate cu aur pe aluminiu. Jurnalele publică cronici peste cronici în legătură cu splendorile care se pregătesc şi care nu vor mai putea fi văzute nici la Milliard-City, nici în altă parte a globului. Se expediază cablograme în Franţa pentru darurile de nuntă. Magazinele de noutăţi, atelierele marilor modiste, întreprinderile marilor fabricanţi, manufacturile de bijuterii şi obiecte de artă primesc comenzi de necrezut. O navă specială plecată din Marsilia va veni prin Canalul de Suez şi Oceanul Indian ca să aducă aceste minunăţii ale industriei franceze. Căsătoria a fost fixată peste 5 săptămîni, la 27 februarie. De altfel, trebuie să menţionăm că negustorii din Milliard-City vor avea beneficiul lor în această afacere. Ei trebuie să furnizeze o parte din cadourile nupţiale, şi numai cu cheltuielile pe care şi le vor impune nababii de pe Standard-Island vor fi averi de cîştigat.

Organizatorul cel mai indicat al serbărilor este supraintendentul Calistus Munbar. Trebuie să renunţăm la descrierea stării lui sufleteşti cînd căsătoria lui Walter Tankerdon şi Dy Coverley e în sfîrşit un lucru hotărît! Se ştie cît dorea el această căsătorie şi cît s-a străduit pentru înfăptuirea ei! Este împlinirea visului său, şi, cum municipalitatea i-a lăsat mînă liberă, fiţi siguri că va fi la înălţimea funcţiilor lui, organizînd un ultraadmirabil festival.

Printr-o notă către ziare, comandorul Simcoë face cunoscut că la data hotărîtă pentru ceremonia nupţială insula cu elice se va afla în partea oceanului cuprinsă între Fidji şi Noile Hebride. Mai înainte, Standard-Island se va opri pentru 10 zile la Viti Levu — singurul popas în mijlocul acestui vast arhipelag.

Din cele 255 de insule ale arhipelagului Fidji, numai 100 sînt locuite. Întreaga populaţie nu depăşeşte 128.000 de locuitori — număr mic faţă de o suprafaţă de 21.000 de kilometri pătraţi.

Acest domeniu insular nu este, la drept vorbind, decît o împărţire politică a Australasiei *, depinzînd de Coroana britanică din 1874 — ceea ce înseamnă că Anglia l-a anexat în întregime imperiului său colonial.

Să fie aceasta consecinţa sistemului britanic? Se va întîmpla cu Fidji ceea ce s-a întîmplat cu Tasmania? se întreabă comandorul Simcoë într-o discuţie cu Frascolin. Nu ştiu! Un lucru e sigur: indigenii tind să dispară. Colonia nu se află de loc pe drumul prosperităţii şi nici populaţia pe cel al înmulţirii... Aici, de altfel, indigenii nu sînt decît nişte adevăraţi robi, ca şi băştinaşii din insulele vecine, recrutaţi de plantatori pentru lucrările de defrişare. Pe deasupra, boala îi seceră. În 1875, numai variola a făcut să piară peste 30.000 de oameni. Şi totuşi acest arhipelag este un ţinut admirabil, după cum veţi vedea! Dacă în interiorul insulelor e foarte cald, temperatura e moderată pe litoral, extrem de rodnic în fructe şi legume, arbori, cocotieri, bananieri etc. Nu trebuie decît să-ţi dai osteneala să recoltezi ignamele, tarosul şi măduva hrănitoare a palmierului care produce sagu... **

Înaintînd către Viti Levu, Standard-Island trece pe lîngă mai multe insule intermediare, ca Vanua Vatu, Moala, Ngan, fără să se oprească.

Înălţimile insulei Viti Levu se desenează la orizont în după-amiaza zilei de 25 ianuarie. Această insulă muntoasă este cea mai mare din arhipelag, cu o treime mai întinsă decît Corsica — deci 10.545 de kilometri pătraţi. Piscurile sale se înalţă la 1.200 şi 1.500 de metri deasupra nivelului mării. Sînt vulcani stinşi sau cel puţin adormiţi, a căror trezire este în general foarte neplăcută

Odinioară, capitala arhipelagului era Levuka, în insula Ovalau, la est de Viti Levu. Poate că agenţiile comerciale din Levuka, fondate de englezi, sînt mai importante decît cele din Suva, actuala capitală, situată în insula Viti Levu. Dar acest din urmă port oferă avantaje serioase pentru navigaţie, fiind situat la extremitatea sud-estică a insulei, între două delte ale căror ape udă cu generozitate litoralul.

Standard-Island ancorează în faţa portului Suva. Formalităţile sînt îndeplinite în aceeaşi zi, şi debarcarea este autorizată. Cum această vizită nu poate fi decît o sursă de beneficii pentru coloni şi indigeni, miliardezii sînt siguri de o primire excelentă, în care există poate mai mult interes decît simpatie. Să nu uităm, de altfel, că Fidji ţine de Coroana britanică şi că raporturile sînt mereu încordate între „Foreing-Office" *** şi „Standard-Island Company"...

A doua zi, 26 ianuarie, comercianţii de pe Standard-Island care au de făcut cumpărări sau vînzări debarcă dis-de-dimineaţă. Turiştii,

* Australasia — nume dat insulelor situate la sud est şi sud-est de Asia.

** Pastă făinoasă extrasă din măduva sagutierului, palmier numit şi „arborele de pîine".

*** „Foreign-Office" — Ministerul de Externe britanic.

printre care şi parizienii noştri, nu rămîn în urmă. Cu toate că Pinchinat şi Yvernès îl zeflemisesc pe Frascolin — distinsul elev al comandorului Simcoë —, ei nu profită mai puţin de cunoştinţele sale. La întrebările camarazilor lui despre locuitorii din Viti Levu, despre obiceiurile şi practicile lor, vioara a doua are totdeauna cîte un răspuns instructiv. Sébastien Zorn însuşi îl chestionează cînd se iveşte prilejul.

Chiar de la început, aflînd că aceste locuri erau, nu demult, principalul teatru al canibalismului, Pinchinat nu-şi poate reţine un suspin :

— Da... dar noi venim prea tîrziu şi veţi vedea că aceşti fidjieni, copleşiţi de civilizaţie, au decăzut pînă la tocană de pasăre şi picioare de porc à la Saint-Menehould !

— Antropofagule ! îi strigă Frascolin. Meritai să te afli pe masa regelui Thakumbau...

— He ! He ! Un antricot de Pinchinat à la Bordelaise...

— Dacă ne pierdem timpul cu discuţii fără rost..., intervine Sébastien Zorn.

— ...Nu vom realiza progresul prin mersul înainte ! exclamă Pinchinat. Iată o frază din cele care-ţi plac, bătrîne violoncelist ! Ei bine, înainte marş !

Viti Levu, asemenea celorlalte insule ale arhipelagului, este supusă inegalităţii climaterice, şi vegetaţia diferă de la un ţărm la altul. În partea expusă vînturilor alizee din sud-est, atmosfera e umedă, şi păduri magnifice acoperă solul. În cealaltă parte, se întind imense savane cultivabile...

În timpul plimbărilor sale, cvartetul constată că flora este de o bogăţie tropicală. Pretutindeni, păduri de cocotieri şi palmieri, cu trunchiurile acoperite de orhidee parazite, masive de casuariene, pandanus, acacias, ferigi arborescente şi, în regiunile mlăştinoase, o mulţime de manglieri *, ale căror rădăcini şerpuiesc la suprafaţă.

Cît despre faună, ea nu este mai variată decît pe alte meleaguri ale Pacificului : vreo 40 de specii de păsări, papagali şi canari aclimatizaţi, lilieci, legiuni de şoareci, reptile neveninoase, foarte apreciate de indigeni din punct de vedere comestibil, şopîrle peste măsură de multe şi gîndaci dezgustători, de o lăcomie canibalică. Dar fiare nu se găsesc de loc — lucru care provoacă această butadă a lui Pinchinat :

— Guvernatorul nostru, Cyrus Bikerstaff, ar fi trebuit să păstreze cîteva cupluri de lei, tigri, pantere, crocodili şi să depună aceste familii carnasiere pe insulele Fidji... N-ar fi fost decît o restituire, pentru că aceste insule aparţin Angliei.

---

* Arbori uriaşi din regiunile tropicale.

CAPITOLUL XXI

UN „CASUS BELLI"*

In timp ce artiştii noştri se plimbă tot timpul şi îşi fac o părere despre obiceiurile arhipelagului, cîţiva notabili au intrat în legătură cu autorităţile indigene. Cît despre autorităţile europene, ele sînt reprezentate de un guvernator general englez al acestor grupe vestice, care se supun mai mult sau mai puţin eficace protectoratului Regatului Unit. Cyrus Bikerstaff nu socoteşte necesar să-i facă o vizită oficială. De 2—3 ori se privesc unul pe altul cu iritare, dar raporturile lor nu merg mai departe de aceste priviri.

Familiile Tankerdon şi Coverley au organizat excursii în împrejurimile Suvei şi în pădurile care-i acoperă munţii pină pe cele mai înalte piscuri. In legătură cu aceasta, supraintendentul comunică prietenilor săi o observaţie foarte întemeiată:

— Dacă miliardezii noştri sînt atît de dornici să se plimbe la mari altitudini, asta se datoreşte faptului că relieful insulei nu e destul de accidentat... Standard-Island e prea plată, prea uniformă... Nădăjduiesc însă că într-o zi o să-i fabricăm un munte artificial care va putea să rivalizeze cu cele mai înalte vîrfuri din Pacific.

— Foarte bine, ripostează Pinchinat. Dar un sfat, dragul meu Eucalistus! Cînd veţi construi muntele din plăci de oţel sau de aluminiu, nu uitaţi să-i puneţi un vulcan drăguţ înăuntru... un vulcan cu cartuşe fulminante şi artificii...

— Şi de ce nu, domnule zeflemist? răspunde Calistus Munbar.

— Este exact ceea ce îmi spun şi eu: De ce nu? replică Pinchinat.

Ce fac în timpul acestui popas căpitanul Sarol cu malaezii săi şi neohebridienii îmbarcaţi din insulele Samoa? Nimic care să iasă din limitele existenţei lor obişnuite. Ei nu debarcă, deoarece cunosc Viti Levu şi insulele vecine — unii pentru că le-au vizitat navigînd în cabotaj**, alţii pentru că au lucrat acolo pe plantaţii. Sînt mult mai bucuroşi să rămînă pe Standard-Island, pe care o explorează fără încetare, cutreierînd neobosiţi oraşul, porturile, parcul, cîmpia, bateriile Pintenului şi Pupei. După cîteva săptămîni, graţie bunăvoinţei companiei şi guvernatorului Cyrus Bikerstaff, aceşti bravi oameni vor debarca în ţara lor, după o şedere de 5 luni pe insula cu elice...

La 30 ianuarie, Sébastien Zorn şi colegii săi, la dispoziţia cărora a fost pusă una dintre şalupele electrice de la Tribord-Harbour, pornesc cu intenţia de a urca în susul Revei, unul dintre principalele rîuri ale insulei. Cu ei se află un mecanic, doi mateloţi şi un pilot fidjian.

La ora 6 dimineaţa, bine înarmată şi avînd pe bord oarecari provizii, căci nu se va întoarce decît seara la Tribord-Harbour, ambarcaţia iese din golful Suva şi navighează de-a lungul litoralului pînă în golful Reva.

Nu numai recifurile, dar şi rechinii se arată în număr mare prin

* „Casus belli" — expresie latină care înseamnă „motiv de război".
** Cabotaj — navigaţie la distanţă mică de-a lungul coastei.

aceste locuri, și trebuie să fii cu ochii-n patru atît față de unele, cît și față de ceilalți.

— Rechinii voștri, spune Pinchinat, nu mai sînt canibalii apelor sărate !... Pariez că animalele astea au pierdut gustul cărnii omenești...

— Să nu vă încredeți în ei, răspunde pilotul, și nici în fidjienii din interior !

Pinchinat se mulțumește să ridice din umeri. Ce-i tot înșiră cai verzi pe pereți despre acești pretinși antropofagi, care nu mai „antropofaghează" nici măcar în zilele de sărbătoare ? !

Pilotul cunoaște la perfecție golful și cursul rîului Reva. Rîul curge între țărmuri nisipoase — în stînga scunde, în dreapta abrupte —, ai căror bananieri și cocotieri se conturează cu limpezime pe un larg fond de verdeață. Numele său este Reva-Reva, potrivit acestei dublări a cuvintelor, care e foarte răspîndită la populațiile din Pacific.

După ocolirea deltei, șalupa trece prin fața satului Kamba, pe jumătate ascuns între flori. Pentru a nu pierde nimic din puterea fluxului, călătorii nu se opresc nici aici, nici în satul Naitasiri. De altfel, acest ultim sat a fost declarat „tabu", cu casele, arborii și locuitorii săi, pînă și cu apele Revei, care-i scaldă țărmul. Indigenii n-ar fi îngăduit nimănui să debarce. Tabuul (Sébastien Zorn știe ceva despre asta) e un obicei dacă nu foarte respectabil, măcar foarte respectat.

În fața satului, pilotul îi invită să privească un copac înalt, un tavala, care se ridică într-un colț al țărmului.

— Prin ce e remarcabil acest copac ? întreabă Frascolin.

— Doar prin faptul că scoarța sa e brăzdată de tăieturi, de la rădăcini pînă la prima încrengătură. Ele indică numărul corpurilor omenești care au fost fripte și mîncate în acest loc...

— Cum ar fi crestăturile pe care le face brutarul pe răbojul lui ! observă Pinchinat, ridicînd din umeri, neîncrezător.

El greșește totuși. Insulele Fidji au fost în cel mai înalt grad o regiune a canibalismului, și, trebuie să insistăm, aceste practici n-au încetat cu totul. Dacă ar fi să-l credem pe pilot, un anume șef Ra-Undrenudu punea să se înalțe monumente de piatră pe domeniul său. Cînd a murit, numărul lor se ridica la 822.

— Și știți ce semnificație aveau aceste pietre ?

— Imposibil să ghicim, chiar dacă am pune la bătaie întreaga noastră inteligență de instrumentiști ! răspunde Yvernès.

— Ele indicau numărul trupurilor omenești devorate de Ra-Undrenudu !

— Numai de el ?

— Numai de el !

— Era un mare mîncău ! se mulțumește să răspundă Pinchinat, care și-a format o părere în legătură cu aceste „brașoave fidjiene".

Pe la ora unu, ambarcația ajunge la capătul călătoriei sale pe Reva. Peste două ceasuri se va face simțit refluxul, de care trebuie să profite pentru întoarcere. Navigația va fi rapidă, căci refluxul este puternic. Excursioniștii vor fi la Tribord-Harbour înainte de ora 10 seara.

Cea mai bună întrebuințare a timpului de care dispun pînă la reflux

este vizitarea satului Tampoo, ale cărui colibe se zăresc la jumătate de milă. Mecanicul și cei 2 mateloți vor rămîne de pază la șalupă, iar pilotul își va „pilota" pasagerii pînă în sat, unde vechile obiceiuri s-au păstrat în întreaga lor puritate fidjiană.

Poate ar fi mai cuminte ca artiștii noștri să nu se aventureze în mijlocul acestor triburi suspecte. Dar, curioși ca niște parizieni, ei insistă, iar pilotul consimte să-i însoțească, recomandindu-le să nu se depărteze unii de alții.

Mica trupă intră în sat, primită cu indiferență de indigeni, care nu se grăbesc nici să-i salute pe vizitatori, nici să le ofere ospitalitate. De altfel, aspectul exterior al colibelor n-are nimic atrăgător. Ținînd seamă de mirosul lor, dominat de rîncezimea uleiului de cocos, cvartetul e fericit că legile ospeției nu sînt aici la mare cinste.

Totuși, cînd ajung în fața locuinței șefului — un fidjian înalt, cu un aer sălbatic —, acesta înaintează spre ei, în mijlocul unui cortegiu de indigeni. Părul său încrețit e alb de var. Și-a îmbrăcat costumul de gală : o cămașă dungată, o centură în jurul mijlocului, piciorul stîng încălțat într-un vechi papuc brodat și — cum de n-a pufnit în rîs Pinchinat ? — un frac albastru cu butoni de aur, cîrpit în multe locuri, ale cărui cozi inegale îi lovesc una pulpa, cealaltă glezna.

Înaintînd către grupul de străini, șeful se împiedică de o buturugă, își pierde echilibrul și se lungește la pămînt.

Imediat, întregul anturaj se poticnește la rîndul său și se trîntește respectuos „pentru a lua asupra sa o parte din ridicolul acestei căzături". Ascultînd explicația pilotului, Pinchinat aprobă această formalitate, la fel de rizibilă ca atîtea altele de la curțile europene, cel puțin după părerea lui.

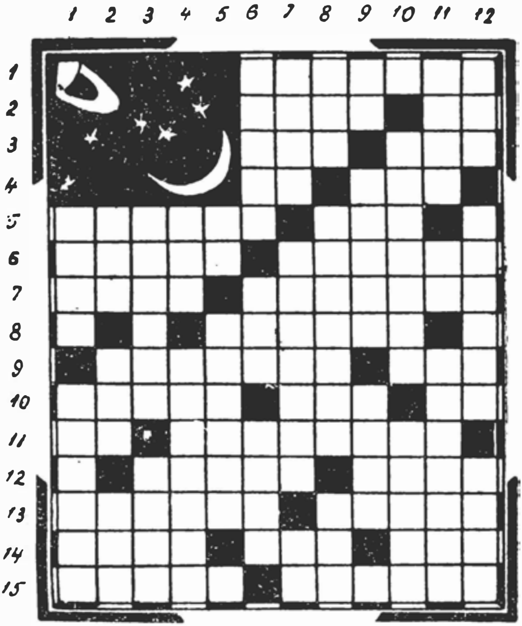
După ce toată lumea s-a ridicat, șeful și pilotul schimbă cîteva fraze în limba fidjiană. Ele n-au alt rost decît de a-i interoga pe străini în legătură cu scopul vizitei lor. Aflînd că doresc doar să viziteze satul și împrejurimile lui, li se dă această autorizație. De altfel, șeful nu pare nici bucuros, nici supărat de venirea turiștilor la Tampoo, și, la un semn al său, indigenii reintră în colibele lor de paie.

— La urma urmei, nu par prea răi ! observă Pinchinat.

— Asta nu-i un motiv de a comite vreo imprudență ! îi atrage atenția Frascolin.

(Continuare în numărul viitor)

ASTRONOMIE

ORIZONTAL:

1) Dispariția totală sau parțială a imaginii unui astru luminos sau obscur; 2) Poate fi și... de lună! — Atmosferă... cabalină! 3) Constelație numită și Cancer — Strălucitoare (fig.); 4) Interval de timp în care Pămîntul efectuează înconjurul lui în jurul Soarelui — O mie la turci; 5) Penultima planetă ce se învîrtește în jurul Soarelui, cu un singur satelit — Numele german al constelației celor două Care; 6) Una dintre cele mai strălucitoare constelații așezate în emisfera australă și jumătate în cea boreală — Personaj din povestea științifico-fantastică „Astrida" care a filmat explozia unei planete; 7) Ca „cerul"! — Personaj din „Astrida" căruia-i plăcea în mod deosebit constelația „Fata cu cobilița"; 8) Doctorul din „Astrida" pentru care medicina era „unica știință"; 9) Muza poeziei lirice — Bubuliță în gură sau în gîtlej; 10) Cal de ham — Nimfă condamnată de Junona, soția lui Jupiter, de a rosti finalele vorbelor auzite — Numele Soarelui în Egiptul antic; 11) Unitate de măsură a razelor X — Astronom grec care socotea că Pămîntul este centrul Universului; 12) A selecționa — „Lumina de la...", piesă de Horia Lovinescu; 13) Basma — Stea variabilă din constelația Perseu numită și Capul Meduzei; 14) Nereușită — Scriitor sovietic, autorul cărții „Universul artificial" — Intrări; 15) Astronom chinez care, cu 350 de ani înaintea erei noastre, a alcătuit primul catalog de stele cunoscut în istoria științei, în care sînt trecute vreo 800 de aștri cu poziția lor exactă — O „stea" cu mustăți, joben și baston!

VERTICAL:

1) Stea a cărei mărime variază — Planetă pitică cu diametrul de 1 km pe care trebuie să ne ținem bine de stînci, pentru ca forța centrifugă să nu ne arunce în spațiul interplanetar; 2) Subdiviziunea cronologică — Denumirea populară a Ursei Mari și Mici — Cu stea în frunte! (pl.); 3) Ciupit — Numele grec al zeului Marte; 4) Univers, lume (poetic) — Fiu de țăran devenit unul dintre cei mai celebri astronomi și matematicieni francezi, inventator al siste-

mului cosmogonic ce-i poartă numele; 5) Numeral — Cel solar e un ansamblu de corpuri cereşti alcătuit din Soare şi din planete, care gravitează în jurul său; 6) Strat protector — Prefix terestru — Vale îngustă (Banat); 7) Trib — Constelaţie în emisfera boreală — Compune scheletul uman; 8) Oglindă a lunii — Constelaţie între Andromeda şi Pleiade — Stea în emisfera australă; 9) Alifie moldovenească — Numele popular al constelaţiei Perseu numită de popor şi „Căpăţînă" — Numele popular al constelaţiei Hercule; 10) Constelaţia Lebedei, numită şi „Fata cu cobiliţa" — Denumirea arabă a unei stele variabile; 11) Astronom sovietic — Din ea se fac ţesături trainice — Strălucitori (fig.); 12) Planetă telescopică nr. 111 — Un minim de energie — Autorul sovietic al lucrării ştiinţifice „Soarele de pe masă".

Dicţionar la îndemînă: OGAS; SI-SEN; ATE; ARA.

Abonamentele la revista „Ştiinţă şi Tehnică" şi la colecţia de „Povestiri ştiinţifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituţii şi de la sate, secţiile de difuzare a presei, precum şi de către factorii şi oficiile poştale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNA - PREŢUL 1 LEU